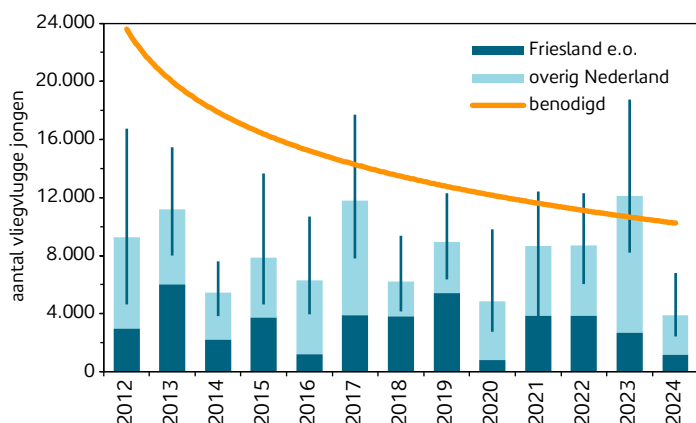

Dieptepunt voor de Grutto

2024 vormde een dieptepunt voor broedende Grutto's. Naar schatting werden slechts vierduizend jongen groot. In de zomer zagen vogeltellers opvallend weinig jonge vogels op verzamelplaatsen. Onderzoek met behulp van kleurringen laat het wel en wee van de afnemende populatie zien.

Gooi een handje van dertig witte knikkers in een pot met veel meer zwarte knikkers, schud even flink en grijp weer in die pot. Op basis van het aantal witte knikkers in je hand kun je vervolgens schatten hoeveel zwarte knikkers in de pot zitten. Kortgezegd is dit de methode waarmee we sinds 2012 ieder jaar het aantal uitgevlogen jonge Grutto's schatten. Omdat bekend is hoeveel jonge Grutto's in het voorjaar worden voorzien van kleurringen voor onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen, kan met tellingen van juveniele vogels mét en zonder ringen een schatting gemaakt worden van het aantal jongen dat groot werd. Na drie iets gunstigere jaren is de schatting van ongeveer vierduizend jongen een dieptepunt in de reeks.

⚡ *Geschatte aantallen uitgevlogen gruttokuikens in Friesland e.o. en overige delen van Nederland in 2012-2024. De blauwe verticale lijnen geven het 90%-betrouwbaarheidsinterval van de landelijke totaalschatting. De oranje lijn geeft bij benadering aan hoeveel jongen vliegvlug moeten worden om de Nederlandse populatie stabiel te houden. Deze lijn daalt doordat de broedpopulatie afneemt.*

Lage overlevingskansen

Aanvankelijk begon het seizoen positief: Grutto's keerden vroeg terug op hun broedplekken en op veel plaatsen waren de aantallen paren wat hoger. Het natte voorjaarsweer zorgde echter voor problemen. Regenvall zorgde voor onderkoeling van kuikens en een kleiner voedselaanbod door verminderde activiteit van insecten, waardoor kuikens sneller sterven. Ook waren er weinig muizen waardoor muizeneters, zoals marterachtigen, eerder overschakelden op andere voedselbronnen, waaronder weidevogelnesten. In onderzoeksgebieden in Friesland was het aantal succesvolle nesten erg laag. Afgezien van deze jaareffecten eist het intensieve agrarische gebruik van grote delen van het grasland voortdurend zijn tol en vallen er bijvoorbeeld veel slachtoffers bij het maaien. De overlevingskansen voor jonge Grutto's zijn in bijna alle jaren en in veel gebieden te laag.

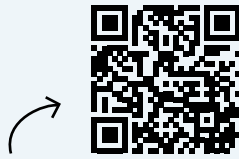
Groepen zoeken

In de zomer verzamelen jonge Grutto's zich samen met volwassen vogels in gebieden met ondiep water. Daar foerageren ze om op te vetten voor de najaarstrek. Elk jaar zoeken vrijwilligers onder aansturing van Gerrit Gerritsen tussen 20 juni en 10 augustus naar groepjes jonge vogels en turven het aantal exemplaren met en zonder ringen. Deze zomer werden in totaal 248 steekproeven gedaan, inclusief checks van vermoedelijk dezelfde vogels. Vervolgens zijn deze dubbeltellingen er zo veel mogelijk uitgehaald. Ook werden de inspanningen uitgesplitst naar Friesland, waar naar verhouding veel Grutto's broeden en waar de meeste kuikens worden geringd, en de rest van Nederland. Uit de analyse (in opdracht van Vogelbescherming) blijkt dat 2024 na de drie gunstigere jaren een dieptepunt in de reeks vormt. Naar schatting broeden er nog 26.000 – 27.000 broedparen van de Grutto in Nederland. Om de populatie op dat peil te houden, hadden drie keer zoveel jongen groot moeten worden als nu is gebeurd. Het water staat deze nationale vogel aan de lippen.

Meer van dit soort artikelen lezen? Word lid van Sovon!

Dit artikel verscheen in de Vogelbalans. Sovon geeft eens per jaar Vogelbalans uit. In de Vogelbalans zet Sovon de belangrijkste actuele ontwikkelingen op een rij. Welke soorten nemen toe en welke zijn steeds minder te zien? Leden van Sovon krijgen Vogelbalans automatisch opgestuurd.

Lees meer over de Vogelbalans
op sovon.nl/vogelbalans

